

Патријарх Порфирије: Постоји ли ишта да вреди и ишта чиме се можемо поносити а да то нема на себи печат Христов, печат Светог Саве, печат наше Цркве?

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије свечано је дочекан 25. новембра 2023. године у поподневним часовима у цркви Светог Саве у Фочи, где је у част предстојатеља Српске Православне Цркве служена доксологија уз молитвено учешће високопреосвећене и пресвећене господе архијереја: дабробосанског Хризостома, црногорско-приморског Јоаникија, славонског Јована, бихаћко-петровачког Сергија, захумско-херцеговачког и приморског Димитрија, шабачког Јеротеја и јегарског Нектарија.

Поздравно слово у Светосавском храму, који су испунили многобројни свештеници, монаси, професори и студенти Православног богословског факултета, ученици Богословије и благочестиви народ Фоче и околине, одржао је митрополит Хризостом који је, између осталог, нагласио: – У Фочи је светосавље начин постојања и живљења. Овај велелепни храм, који

подигосмо у славу Божју и у спомен на нашег Светог оца Саву, јесте сведок тога.

Уследила је беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија коју доносимо у целости:

- Ваше Високопреосвештенство, брате и саслужитељу, домаћине Дабробосанске епархије, духовни оче свих православних који живе на простору те Богом спасаване славне епархије наше помесне Цркве, преосвећена браћо архијереји, браћо свештеници, часни монаси и сестре монахиње, браћо и сестре, а изнад свега омладино драга, децо Светог Саве,

Велики је благослов када се сабирамо у име Једнога Бога у Тројици, у име Оца и Сина и Светога Духа. Велика је радост где год да се сусрећемо у име Божје, али за све нас архијереје наше Српске Православне Цркве, као и сву браћу и сестре, верну децу Светог Саве, неизмерно велики благослов јесте када долазимо у ове крајеве. Где год да се срећемо имамо благослов Светог Саве, светих из нашега рода, али морам да кажем - и немојте ми замерити на томе - да када долазимо или када ја долазим у ове крајеве осећам да сам у своме дому, да сам међу својима. Мало је места и простора где постоји толико непатворена отвореност, нелицемерна и једноставна отвореност у комуникацији која не скрива слабости, која не жели да се прикаже боља но што јесте, али у исто време износи из своје душе оно што постоји на трпези срца и дели са сваким човеком који дође овде. Зато је благослов велики и радост велика што можемо заједно да се радујемо што ћемо, ако Бог да, сутра осветити овај велелепни храм. Радост је велика и што можемо да поделимо своја искуства, своје бриге, своје недаће и невоље, али истовремено и радости, прегнућа и спознају о томе да не постоји ништа што нас може спречити да будемо деца Светог Саве, да будемо оно што јесмо, да чувамо своје и, штавише, да га умножавамо и изграђујемо, али да нисмо себични, да смо увек спремни да то оно што од Бога добијамо делимо са другима, да смо увек спремни да обогатимо друге и исто тако отворени да будемо кад год је то могуће и потребно, јер то је оно што је наше искуство, то је оно што нам је оставио наш Свети отац Сава и то је оно што су неговали наши преци кроз векове. Они су нарочито неговали православну веру, али не само то, него је православна вера неговала и изграђивала све оно што ми јесмо.

Постоји ли, браћо и сестре, ишта да вреди и ишта чиме се можемо поносити а да то нема на себи печат Христов, печат Светог Саве, печат наше Цркве? Чак и онда када се не види и ту је присутан печат Христов. Кажу да су реке оно

што украшава места, оно чиме се насеља поносе, а ево, две су реке које красе Фочу: Дрина и Ћехотина. Сећам се још из детињства стихова који веле: Двије су се воде завадиле, Ћехотина и студена Дрина. То хоће да каже да су се спојиле у једно и боре се која ће већу лепоту да допринесе оној другој и која ће више да обогати ону другу. Заиста је дивна и прелепа Фоча, али много нас више радује река која се слива вечерас у овај храм, река састављена од вас, браћо и сестре, од ваших душа, од ваше вере, од онога што јесте, од идентитета који чувате и који приносите на олтар Христов да то не буде само везаност за тло и крв, да то не буде само оно што биолошки јесмо, него да оно што биолошки јесмо остане у Христу духовно. Од непролазног да постане вечно. Од историјског да постане обележено царством небеским и носилац царства небеског.

Отуда смо, браћо и сестре, данас заиста благословени, јер дочекасмо да и овај град добије своју душу. Насеље које нема у своме срцу цркву, наше православно српско насеље, исто је као и леш који нема душу, као људско биће које не може да дише. Зато није чудо што се одвајкада наш народ не само питао него кроз то питање исказивао молитвену жељу, осећања и потребе да и ово место добије своју душу, тј. да у центру овог места буде саздан храм. Господ је хтео да после толико генерација које су чезнуле за дисањем пуним плућима, дисањем Духом Светим, ми будемо ти који су истински пуним плућима продисали. Међутим, ми, како каже Јеванђеље, можда смо најмање заслужни. Неки пре нас су уложили труд и напор, а други сузе, вапаје, молитву и истинско страдање, али све то заједно уродило је плодом и све то заједно у цркви, која јесте душа овог места, чини да ми можемо бити једно, и јесмо једно и са онима који су били пре нас и међусобно данас, али и са онима који долазе.

Фоча је и место младости. Имали су визију блаженопочивши митрополит Николај и проф. др Бориша Старовић да овде заједничким напорима и прегнућима убеде друге да треба да се сазида богословска школа поред храма, и средња и високошколска установа, али и болница, дакле, да ово место буде лечилиште нашег народа у најдубљем смислу, лечилиште које подразумева потпуног човека, и спољашњи живот и тело, али и душу. Само тада јесмо хришћани када водимо бригу и о спољашњем уређењу простора и места у којем живимо, у здрављу природе, у здрављу места у којем живимо, али и у свом духовном унутрашњем здрављу. Духовно, наравно, предходи. И ево сада, иако је храм дошао као круна он је постао и темељ овог места.

Није, дакле, чудо што је овај храм сазидан у име Светог Саве. У Доњој

Сопотници у 15. веку постојала је штампарија прва у Босни и Херцеговини и друга по реду у ширем региону. И то је неки знак, јер Свети Сава је истински светитељ зато што је био просветитељ. Име овог храма и храм у средишту овог места собом показују опредељење и смер којим хоће да иде овај народ, којим хоћете ви да идете, браћо и сестре. То што је храм светосавски, што је подигнут у име Светог Саве, управо јесте најбољи показатељ да хоћемо да живимо по Јеванђељу, да је Јеванђеље систем вредности којим се одређујемо и опредељујемо и да не само да нема потребе него не постоји ни могућност да нам се неки други систем вредности наметне као смерница, као правац, као оквир нашег постојања. Тај систем вредности није ништа друго него Јеванђеље Христово у чијем средишту је заповест о љубави, заповест о љубави према Богу читавим својим бићем – и то смо одавно разрешили! – али и заповест о љубави у односу на сваког човека до мере да смо спремни да разумемо, да примимо у своје срце, да сместимо у своју близину и онда када нас другу неће, онда када нас други не разуме, до мере да никада не желимо да узвраћамо на зло злом. То је позив Светог Саве, јер то је позив Христов. У срцу, дакле, овог места сазидавањем овог храма поставља се љубав као смерница која нас одређује. Ми знамо да као људи да често нећемо моћи да испунимо све оно што од себе тражимо и оно што Господ хоће да будемо, али исто тако знамо да, сабирајући се овде молитвом, покајањем и постом, све што не будемо могли сами, испуњавањем заповести Христових, Господ ће бити са нама и Он ће чинити за нас оно што не можемо, оно за шта нисмо кадри и за шта нисмо способни. Подизањем овог храма и стављајући га у средиште места, постављајући овај храм као своје срце, којим куцамо Христом, Његовом љубављу и Његовим милосрђем, и наша мисао, наше речи и све што чинимо треба да буде прожето Христом. То што смо поставили храм у средиште свог насеља показује да је мир наше опредељење, јер нема мира, браћо и сестре, ако Господ није са нама. Не можемо сачувати ни себе, ни град, ма како јаки и силни да смо, ако га Господ не чува. Међутим, не можемо стећи ни унутрашњи мир, ни психолошки мир, не можемо превазићи никакву врсту анксиозности, унутрашњих препрека, неспоразума унутар себе, уколико не стојимо пред Богом и не иштемо од Њега Његову благодат и Његову љубав да Он дође у нас и да нас помири унутар себе тако што ћемо превазићи све што нас из подсвести жуља, све чега смо свесни и све што уносимо у себе као расцеп унутрашњи. Када се измиримо у себи, стојећи у храму Божјем, нема могућности и не постоји сила која ће нас спречити да будемо једно међу собом, браћо и сестре! Да се миримо међу собом, да праштамо једни другима, да разумемо да смо потребни једни другима, да заправо у Христу будемо једно! Остварујући јединство међу собом, учећи се

разумевању међу собом, ми ћемо отворати себе без комплекса, без страха, без фрустрација, а у односу на друге и њима ћемо сведочити мир, и њима ћемо проповедати мир, и њих ћемо позивати на мир са нама. Зато је, браћо и сестре, важан овај храм. Заиста је Бог хтео да у сред Фоче буде сазидан храм да бисмо се измирили са собом и у себи, да бисмо се мирили међу собом, да бисмо се мирили са читавим светом, зато што је овде присутан мир који се зове Христос и са којим ћемо ми, ступајући у заједницу, постајати и остајати оно што јесмо, а то је једно у Христу, једна Светосавска Црква, једна Српска Православна Црква, једна Црква Христова.

Нека би Господ дао, браћо и сестре, да се увек овде сабирамо око свог епископа, око својих свештеника, да се молимо једни за друге и молећи се једни за друге, будући једно, да славимо Спаситеља нашег, Једног у Тројници Бога, Оца и Сина и Светог Духа, сада и увек и у векове векова, амин.

После свечаног чина доксологије, Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије посетио је Богословију Светог Петра Дабробосанског, где га је срдечно дочекао ректор тог уваженог црквено-просветног завода, протојереј Љубомир Пријовић, са професорима и ученицима. Патријарх Порфирије се поклонио моштима Светог свештеноченика Момчила Челебићког које су похрањене у цркви Светог Василија Острошког и Светог Петра Дабробосанског у Велечеву и том приликом поручио:

– Поред тога што имамо благослов и велику радост да овде у Фочи осветимо цркву Светог Саве, такође велику радост имамо што смо били у прилици да посетимо и Богословски факултет, а ево сада и Богословију. Господ наш Исус Христос је својим ученицима и апостолима оставио заповест рекавши: Идите и научите све народе, крстећи их у име Оца и Сина и Светога Духа“ (Мат. 28,19). Примарни задатак и послање Цркве јесте да призове све људе у тајну Цркве, да читава твар постаје Црква и бива благословена управо кроз икону Божју, кроз човека. Човек је онај који је позван да уђе у Цркву, да се преобразивши се благодаћу Духа Светог у њему и са њим преобрази читава природа. Међутим, све то не би било могуће да нема тајне крштења као увођење у тајну Цркве, као увођење у тајну сусрета и заједнице Бога и човека, а тајну крштења обавља по преимућству епископ, а по благослову епископа и устројству Цркве и свештеник. Зато је за Цркву свештеничка служба заправо највећа тајна, највећи благослов, највећа част, али истовремено и највећа обавеза. Отуда је за Цркву, поред свих њених делатности и послушања које врши, једно од најважнијих послушања брига о

свештеничким кадровима, а то значли о црквеним школама. Не постоји, осим свете Евхаристије, друго толико важно место за Цркву као што су училишта црквена. У том смислу, брига нашег Сабора, Синода и сваког епископа који у својој епархији има училиште је велика. Не постоји друга која се са том бригом може мерити. За нас је велики благослов и велика радост да можемо овде да се стретнемо са нашим ђацима – будућим служитељима Цркве. Овде је центар, извор и корен амбијента духовног живота у нашем народу. Оно што однегујемо овде јесте нешто што ће се проширити на све просторе и на свако место где наш народ живи. Зато знајте да у нама увек имате пре свега своју браћу, али и оне који се непрестано моле Богу за вас и који ће, где год је то потребно и у мери колико је то могуће, увек бити са вама и вашим професорима. Нека вас све Господ благослови! Нека се сви трудома да дамо

оно што
на часној

